

Proeftuin Transitieleeftijd

Vlaams Geestelijke Gezondheidscongres

Antwerpen

10/09/24

Wat?

Proeftuin transitieleeftijd

of

Intersectorale, aanklampende outreach en inreach
voor jongeren met complexe GG-noden in de transitieleeftijd
(al dan niet met verstandelijke beperking)

- ▶ Vanuit oproep De Werven van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid (zomer 2022, goedkeuring eind 2022)
- ▶ Ca. 6 VTE = 10 medewerkers vanuit:

- ▶ Start proeftuin op 1 september 2023

Doelgroep

-
- ▶ Jongeren en jongvolwassenen van 16 tot en met 24 jaar
    - ▶ vindplaats in regio Zuid-Oost-Vlaanderen of regio Waas en Dender
    - ▶ met **complexe geestelijke gezondheidsproblemen**
    - ▶ met of zonder verstandelijke beperking
    - ▶ voor wie het **bestaande aanbod onvoldoende** aansluit bij de huidige noden
    - ▶ die best **laagdrempelig** benaderd worden
    - ▶ die zich **'zorgmijgend'** tonen, afhaken onderweg, niet opdagen, beperkte motivatie hebben of van wie het vertrouwen in hulpverlening geschonden is
    - ▶ **'overlast'**
  - ▶ Geen exclusie-, enkel inclusiecriteria
  - ▶ Geen wachtlijst, dus bij aanmelding zonder ruimte voor opstart zoeken naar advies voor alternatief aanbod
  - ▶ Begeleidingen in duo: hoofd en co
  - ▶ Interne psychiatrische opvolging

CASUS 1

aanmelding

- ▶ Meisje van 20 jaar
- ▶ TIQ 57
- ▶ Verleden van misbruik
- ▶ Belangrijke persoon overleden
- ▶ Psychiatrisch-diagnostisch: trauma, hechting en interpersoonlijk functioneren spelen rol, maar inschatting dat basis van problematiek ligt bij ontwikkelingsproblematiek/handicap, weinig (constructieve) copingvaardigheden
- ▶ Klinische inschatting: SEO fase 3 met soms terugval naar SEO fase 2
- ▶ Ingezet door bendes om overvallen en diefstallen te plegen, opgepakt en vrij met probatievoorwaarden, die ze niet naleeft
- ▶ Geraakt nergens op afspraken
- ▶ Dakloos, alle familie buiten beeld en hulpverlening gestopt, behalve bezorgde professionele aanmelder en bewindvoerder (persoon en goederen)

begeleiding

- ▶ Geen gsm - enkel te bereiken via mail
- ▶ Toevallig kunnen zien bij een opname, paar keer contact, maar ontslagen uit opname
- ▶ Aan Gent-Sint-Pieters gaan zoeken, zonder resultaat
- ▶ Contact via mail, afgesproken en gestart met praktische zaken zoals ID in orde brengen
- ▶ PVB via noodprocedure goedgekeurd, na herziening
- ▶ Dagbesteding opgestart 3x/week
- ▶ Meer en meer contact via Messenger, nadien gsm en abonnement
- ▶ Zitting correctionele rechtbank, door nieuwe begeleiding en dagbesteding en geen nieuwe feiten uitspraak met 3 maanden uitgesteld
- ▶ Plek gevonden bij Woonondersteuning
- ▶ Nieuwe zitting rechtbank, door vorderingen in hulpverlening vrijgesproken met aanpassing van voorwaarden
- ▶ Ondertussen huisarts, begeleiding en opvolging vanuit Woonondersteuning, dagbesteding, woonst, zicht op opleiding, opnieuw contact met familie

aanmelding

- ▶ Jongeman van 21 jaar
- ▶ TIQ 61
- ▶ ASS - Emotieregulatiestoornis
- ▶ Aangemeld vanuit JAC - eerste jongere in ons project
- ▶ Bij aanmelding 5 maand dakloos - zeer beperkt netwerk
- ▶ Verleden van veel agressie en middelenmisbruik thuis - ouders gescheiden en beiden ook GGZ-problematiek
- ▶ Wantrouwen en angst tegenover hulpverlening - angst voor nachtopvang
- ▶ Vraag aanmelder: op zoek naar vertrouwensfiguur - toeleiding naar juiste hulpverlening - hulp bij dakloosheid en activering - ...

begeleiding

- ▶ Vrij snel goed contact, gestart met praktische zaken zoals ID in orde brengen, vervoer, bereikbaarheid, voedselpakketten afhalen, ...
- ▶ Doorheen begeleiding regelmatig kwijt, soms weken weg, gsm stuk gegooid, ...
- ▶ Vindt vaak tijdelijk een plek bij kennissen, eindigt regelmatig met incident
- ▶ Domicilieadres kwijt door uithuiszetting moeder, referentieadres OCMW kunnen regelen
- ▶ Regelmatig opnames in UPSIE en PAAZ, regelmatig politietussenkomsten
- ▶ Tekort aan impulscontrole: agressie-incidenten stapelen op, zelden tot nooit PV's of klachten (iedereen lijkt door te sturen)

begeleiding

- ▶ Op dit moment, na 1 jaar begeleiding:
  - ▶ Vertrouwensband kunnen opbouwen en warm contact (met jongere en ouders), maar moeilijk om te benoemen of confronteren zonder escalatie
  - ▶ Netwerk kunnen verbreden (Proeftuin, JAC, ervaringsdeskundige armoede en dakloosheid, OCMW, CM, bewindvoerder persoon en goederen), maar geen grote stappen vooruit
  - ▶ Opnames in vrijwilligheid starten niet op of worden snel afgebroken (ook binnen opnames veel incidenten), GO's zonder vervolg
  - ▶ Door complexiteit casus moeilijk om binnen rol vanuit Proeftuin te blijven (GGZ, ondersteuning, toeleiding)
  - ▶ Regelmatig handen in het haar, maar we laten niet los...

Wat werkt?

- ▶ 1. Bereiken van jongeren?
  - ▶ Communicatie met mobiel toestel (sociale media, bellen, sms'en)
  - ▶ “Vriendelijk stalken”
  - ▶ Principes van geweldloos verzet & nieuwe autoriteit
  - ▶ ‘Aanwezig’ blijven zonder fysiek aanwezig te zijn
  - ▶ Geloven in de jongere - relatiegebaren
  - ▶ De ‘eigen methode’: buikgevoel & intuïtie
- ▶ II. Complexe GG-noden?
  - ▶ Psycho-educatie (methode en taal aangepast aan het niveau van de jongere)
  - ▶ Creativiteit (tekenen, schrijven)
  - ▶ In dialoog gaan, gedachten normaliseren
  - ▶ AMBIT-principes

Wat werkt?

- ▶ *Sleutelprincipes:*
  - ▶ Het belang van erkenning & geloof in de jongere
  - ▶ Functionele hulp & ondersteuning - startpunt voor bandopbouw
  - ▶ De positie van de hulpverlener - naast de jongere staan in plaats van erboven
  - ▶ Vertaalslag maken
  - ▶ Samen-verhaal!

- ▶ *Aanklampende zorg: hoe uit zich dat?*
  - ▶ Onvoorwaardelijk blijven staan, “die pilaar zijn ..”
  - ▶ Kansen blijven geven
  - ▶ Een ‘menselijkere’ benadering
  - ▶ “Proberen een andere hulpverlener te zijn dan degene waarmee ze al in aanraking gekomen zijn”
  - ▶ Geen consultatie op bureau, verplichtingen, ‘moetjes’

Na 1 jaar Proeftuin Transitieleeftijd

- ▶ Proeftuin Transitieleeftijd:
  - ▶ oorspronkelijk middelen tot eind 2024
  - ▶ ondertussen structureel ingebed in het aanbod van Radar
- ▶ Ervaringen en good practices bevestigen het belang van aanklampende zorg!

Vragen?

<https://radar.be/proeftuin-transitieleeftijd/>